

Eerstelijnszorg & vennootschapsbelasting: de zorgvrijstelling onder druk

Op 21 december 2018 is het lang verwachte besluit gepubliceerd met (nieuw) beleid rondom enkele subjectieve vrijstellingen in de vennootschapsbelasting, waaronder de zogeheten zorgvrijstelling. De wijze van zorgverlening en de financiering van de zorg heeft afgelopen jaren grote veranderingen gekend en er was behoefte aan actualisering en nadere toelichting op de toepassing van de zorgvrijstelling. In het besluit zijn een aantal nieuwe beleidsstandpunten opgenomen, tevens zijn op bepaalde punten verduidelijkingen aangegeven en zijn termen geactualiseerd.

In het besluit zijn een aantal nadere eisen gesteld die impact zullen hebben voor de (governance) structuur van veel eerstelijnsorganisaties. Hierna een korte samenvatting van het besluit en de meest opvallende punten voor eerstelijnsorganisaties.

De zorgvrijstelling

Een zorginstelling kan een beroep doen op de vrijstelling voor de vennootschapsbelasting indien voldaan wordt aan twee voorwaarden die nader worden uitgewerkt in dit besluit:

- ▶ De werkzaamhedeneis die bepaald dat minimaal 90% zorgactiviteiten worden verricht. In het besluit worden de algemene kaders gegeven en wordt voor een aantal type zorginstellingen nader ingegaan op kwalificerende werkzaamheden;
- ▶ De winstbestemmingseis, die voorwaarden stelt aan de aanwending van winsten. In het besluit zijn een aantal nieuwe eisen gesteld die impact zullen hebben voor eerstelijnsorganisaties.

Werkzaamhedeneis

De zorgvrijstelling is slechts van toepassing indien minimaal 90% kwalificerende zorgwerkzaamheden worden uitgevoerd. De vraag in de praktijk is veelal wat onder deze 'zorgwerkzaamheden' valt. In het besluit wordt een algemeen toetsingskader gegeven. Aangegeven wordt dat er geen sluitende definitie is te geven van het begrip 'genezen, verplegen en verzorgen' zoals gehanteerd binnen de zorgvrijstelling. In het besluit wordt aangegeven dat een belangrijk uitgangspunt is dat sprake is van een vorm van zorg waarvan de vergoeding voortvloeit uit collectief gefinancierde zorg (Wmo, Wlz, Zvw, Wpg).

In het vorige beleidsbesluit werd aangegeven dat de activiteiten van een gezondheidscentrum en een huisartsdienststructuur veelal als kwalificerend kunnen worden aangemerkt. Dit is komen te vervallen. Reden hiervan is dat er volgens de staatssecretaris in toenemende mate sprake is van

multidisciplinaire gezondheidscentra waarin een breed scala aan zorgverleners met elkaar samenwerken. Om deze reden kan volgens de staatssecretaris niet in algemeenheid worden gezegd welke activiteiten kwalificeren.

De activiteiten van de eerstelijnsinstellingen zullen getoetst dienen te worden aan de algemene kaders die blijken uit de wet en uit het besluit. Over directe zorgverlening door een instelling aan een patiënt zal geen discussie ontstaan. Helaas blijft wel onduidelijk wat de gevolgen voor de vrijstelling zijn van samenwerkingen van instellingen zoals bijvoorbeeld het geval is bij ketenzorg. Samenwerkingen worden niet uitgesloten, maar wel is aangegeven dat de instelling de zorgactiviteiten zelf dient uit te voeren en dat niet *slechts* sprake mag zijn van bemiddeling. Inhuur van personeel wordt wel geaccepteerd. Ook wordt aangegeven dat de instelling zich rechtstreeks ten opzichte van de zorgvragers verplicht de gevraagde zorg te verlenen.

Doordat het besluit op diverse punten geen uitsluitel geeft en er ook enkele tegenstrijdigheden lijken te staan, verwachten wij dat er discussies met de Belastingdienst kunnen ontstaan over de kwalificatie van diverse werkzaamheden van eerstelijnsorganisaties en samenwerkingsverbanden.



Winstbestedingseis

Voor de winstbestedingseis is van belang dat behaalde winsten, kortgezegd, besteed dienen te worden aan de zorg¹. Eerstelijnszorgorganisaties, veelal gestructureerd via BV's en/of coöperaties, voldeden aan dit vereiste door statutair te bepalen dat winsten van de vrijgestelde BV weer ten gunste komen aan de zorg en niet kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Volgens de staatssecretaris is hiermee echter onvoldoende gewaarborgd dat de winst van deze BV's uitsluitend binnen de zorg blijven.

In het besluit is opgenomen dat het mogelijk is om de zorgvrijstelling bij een BV toe te passen, hierbij worden echter aanvullende voorwaarden gesteld. Een van de eisen betreft een bezitseis voor de BV. Dit houdt in dat de aandelen in de BV gehouden dienen te worden door één van de volgende kwalificerende aandeelhouders:

- ▶ Een lichaam van publiekrechtelijke aard;
- ▶ Een stichting waarop de zorgvrijstelling van toepassing is;
- ▶ Een ANBI (stichting of vereniging);
- ▶ Een andere stichting die voldoet aan nadere voorwaarden, waaronder diverse statutaire voorwaarden;
- ▶ Een tussenhouder BV die voldoet aan nadere voorwaarden en een bovenstaande kwalificerende aandeelhouder heeft.

Door deze bezitseis wordt een 'slot op de deur gezet' voor winstuitkeringen anders dan aan kwalificerende aandeelhouders.

Om te voldoen aan dit vereiste zullen veel eerstelijnsinstellingen hun organisatie mogelijk dienen te herstructureren. We verwachten dat dat in veel gevallen onwenselijk zal zijn, des te meer omdat veel instellingen de afgelopen jaren voor een BV-structuur met coöperatie hebben gekozen. Dit omdat dat organisatorisch en bestuurlijk de meest passende en efficiënte structuur voor hen blijkt te zijn, waarbij veelal zeggenschap en verbondenheid bepalend waren en niet zozeer het economische belang. Dit is door diverse partijen waaronder BDO kenbaar gemaakt bij het ministerie. Het ministerie gaf aan dat zij niet bekend is met eerstelijnsstructuren en open staat voor overleg. Het is derhalve mogelijk om een aantal structuren voor te leggen aan het ministerie. In dat geval zal gekeken moeten worden of er wellicht een oplossing is voor BV- en coöperatiestructuren die recht doet aan de wensen van het ministerie om alle opties van toekomstige ongewenste winstuitkeringen uit te sluiten, als ook aan de wens van eerstelijnsorganisaties om artsen op een effectieve manier te kunnen blijven betrekken bij de ketenzorgorganisatie en de huisartsenposten.

Let op: naast deze aandeelhouderseis stelt de staatssecretaris nog nadere eisen op het gebied van de inrichting van de statuten en op het gebied van governance.

¹ Winsten dienen besteed te worden aan een andere instelling met de zorgvrijstelling of aan het algemeen belang.

Overgangstermijn

De staatssecretaris heeft in het besluit aangegeven dat organisaties die reeds een goedkeuring voor toepassing van de zorgvrijstelling hebben en niet voldoen aan de winstbestemmingseis, tot 1 januari 2021 krijgen om de structuur te wijzigen en te voldoen aan de gestelde eisen. De zorgvrijstelling kan dus, als aan de andere eisen wordt voldaan, de komende twee jaren nog worden toegepast zonder een gewijzigde structuur.

Actie is vereist

Voor vrijwel alle eerstelijnsinstellingen met een BV- of coöperatiestructuur die gebruikmaken van de zorgvrijstelling voor de vennootschapsbelasting zal het besluit gevolgen hebben en zal beoordeeld dienen te worden of en hoe aan de aanvullende eisen kan worden voldaan.

Maar ook voor overige eerstelijnsinstellingen is het van belang te beoordelen wat de gevolgen zijn van het besluit en of nog voldoende kwalificerende zorgactiviteiten worden verricht. Los van dit nieuwe besluit merken we op dat gezien de ontwikkelingen binnen de eerstelijnszorg, bijvoorbeeld op het gebied van digitalisering en samenwerkingen en nieuwe financieringen zoals O&I-gelden, instellingen er niet zomaar vanuit kunnen gaan dat de zorgvrijstelling nog kan worden toegepast.

Meer weten?

Wilt u weten welke gevolgen het besluit voor uw organisatie heeft. Neem gerust contact op met één van onze specialisten voor meer informatie via (088) 236 48 03 of stuur een e-mail naar publiekesector@bdo.nl. BDO is kennispartner van De Eerstelijns

Deze update wordt samengesteld door de specialisten van de branchegroep Zorg van BDO. Deze publicatie is zorgvuldig voorbereid en tot stand gekomen, maar is in algemene bewoordingen gesteld en bevat alleen informatie van algemene aard. Deze publicatie bevat geen advies voor concrete situaties, zodat uitdrukkelijk wordt afgeraden om zonder advies van een deskundige op basis van de informatie in deze publicatie te handelen, na te laten of besluiten te nemen. Voor het verkrijgen van een advies dat is toegesneden op uw concrete situatie, kunt u zich wenden tot BDO Accountants & Adviseurs of een

van haar adviseurs. BDO Accountants & Adviseurs, de met haar gelieerde partijen en haar adviseurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van handelen, nalaten of het nemen van besluiten op basis van de informatie in deze publicatie.

BDO is een op naam van Stichting BDO te Amsterdam geregistreerd merk.

In deze publicatie wordt BDO gebruikt ter aanduiding van de organisatie die onder de

merknaam 'BDO' actief is op het gebied van de professionele dienstverlening (accountancy, belastingadvies en advisory).

BDO Accountants & Adviseurs is een op naam van BDO Holding B.V. te Eindhoven geregistreerde handelsnaam en wordt gebruikt ter aanduiding van een aantal met elkaar in een groep verbonden rechtspersonen, die ieder afzonderlijk onder de merknaam 'BDO' actief zijn op een bepaald terrein van de professionele dienstverlening (accountancy, belastingadvies en advisory).

BDO Holding B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam 'BDO' optreden.

BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO-netwerk en van elk van de BDO Member Firms.